[2020] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 161

ਧੀਰਜ ਮੋਰ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1698)

19 ਫਰਵਰੀ, 2020

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਾਈਨ ਸਾਰਨ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਾ। 233-235 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - Art.233 ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਯੂ/Art.233 (2)-ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਬਾਰ ਤੋਂ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ (ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ), ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ (7 ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਨਾਲ) ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ-ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ, ਜੇ. ਜੇ. ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ/ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-(2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ) ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਭਰਤੀ, ਅਤਿ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। 14 , 16 & 233 – ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਧੀਰਜ ਮੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ), ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਜੇਕਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੱਕ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ-ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. (ਪੂਰਕ)-ਕਲਾ ਅਧੀਨ। 233 , ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਸ

ਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲਾ ਵਕੀਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ-ਉਸ ਨੂੰ/ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਯੂ/<ਆਈ. ਡੀ. 1 ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ। 309 – ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਰੁਤਬੇ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ, ਕਲਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। 233-235 , ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ-ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਲਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਹੈ। 235 , ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ-ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 233 (2) - ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ-ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਬਨਾਮ ਨਿਯੁਕਤੀ-ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਅਨਰ। ਵੀ. ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ [2016] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 806 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਯੂ/Art.233 (2) ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਏ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ, ਜੇ. ਜੇ. – ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. ਪੂਰਕ)-ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਚੋਣ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯੋਗ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਗਲਤ ਹੈ-ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ-ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ-ਭਰਤੀ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ-ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਬਾਰ ਕਲੇਮ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ, ਜੇ. ਜੇ. - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਡੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ

ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਕਲਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 14 & 16 - ਕਲਾ. 233 (2) ਨਕਾਰਾਤਮਕ "ਨਹੀਂ" ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ-ਪਰ ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, (ਪੂਰਕ)-ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਸੰਭਵ ਹੈ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ। 14 , 16 & 233 .

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ। 124 , 217 , 233 (2) - ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 124 & 217 - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਜੋੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ Art.233 (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 124 & 217 .

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼-"ਨਿਯੁਕਤੀ", "ਵਕੀਲ", "ਵਕੀਲ" ਦਾ ਅਰਥ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ। 233 .

ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਪਰ ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ. [ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਵਾਈਨ ਸਾਰਨ, ਜੇ.]

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ 1950 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਠ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਥ ਇੱਕੋ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲਝਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀ ਧਾਰਾ 233 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤ ਹਨ।

1.2 ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 233 ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਡੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। 'ਨਿਯੁਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। 'ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ' ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਟੀਕਲ ਐੱਫ 233 (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਭਾਵ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ। ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਕਿਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਲਈ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਰਟੀਕਲ 233 ਐਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ। ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ। ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਵਿੱਚ 'ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੇਵਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਤਰੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਮੈਰਿਟ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੂਬਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੇਵਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ 'ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ' ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ।

1.3 ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਰੰਤਰ ਜੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਮੈਰਿਟ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓ. ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. (2002) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 247

1.4 ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹਿ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਟੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਈ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ, ਯਾਨੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਤਾਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਨੀਆਰਤਾ/ਮੈਰਿਟ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ, ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਐੱਫ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਟੇ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ, ਬਲਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗ ਅਤੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸਰੋਤ, ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਾਰ ਤੋਂ, ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਕਰਨਾ।

1.6 ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੀ ਅਨੁਛੇਦ 124 ਅਤੇ 217 ਵਿੱਚ ਜੋੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਮ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

1.7 ਸੇਵਾ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਗਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ, ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

1.8 ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ - (i) ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ।

(ii) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਜੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ।

(iv) ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਬੰਦ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(v) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂਇਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14,16 ਅਤੇ 233 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

(vi) ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵੱਲੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ

ਪੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਐੱਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. (ਪੂਰਕ)

ਧਾਰਾ 233, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈਃ

(a) ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ (ਅਨੁਛੇਦ 233 [1]);

(ਬੀ) ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ (ਅਨੁਛੇਦ 233 [1]: ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਚੰਦਰਮੌਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ [1970] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 666);

(ਸੀ) ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਨਿਯੁਕਤੀ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੌਣ ਹੈ;

(ਡੀ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਾਇਨਾਤੀ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। (ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰੰਗਾ ਮੁਹੰਮਦ [1967] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 454 ਦੇਖੋ;

(ਈ) ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਸੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ, "ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ" ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ "ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ" (ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਨੂੰ ਡੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾ-ਦੋਵਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਐਫ) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 233 (2) ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਐੱਫ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ "ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ" ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ (ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ/ਉਮੀਦਵਾਰ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)। ਕ੍ਰਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹਨ।

1.2 ਯੂਨੀਅਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਤ ਏ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਿਸਾਬ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ (ਭਾਵ ਅਨੁਛੇਦ 236 (2) ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕ) ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਬੰਧ (ਅਨੁਛੇਦ 233 [2]) ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ) ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੋਗਤਾ ਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਘੜਤ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਡੀ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1)-ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਨੁਛੇਦ 234, ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਗਠਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐੱਫ ਇਹ ਹੈ

ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਲਈ, ਯਾਨੀ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ, ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਵ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ; ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਧਾਰਾ 233 (2) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਃ ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ (ਐਚ 172 ਦੁਆਰਾ) ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ) ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਚੈਨਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ) ਲਈ ਸੀ (ਧਾਰਾ 236 ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ)।

1.3 ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਜਾਂ ਅੰਤਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰ ਇੱਕ. ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ 233 ਦੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸੀ ਤਰੱਕੀ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਵਰਗੀਕਰਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈਃ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ "ਅਤੇ ਦੂਜਾ" ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ "। ਦੋਵੇਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ "ਹਾਈ ਡੀ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ"। ਇੱਥੇ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਵਾਦ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ (ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਯੋਗ ਸਨ) ਅਤੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਰੱਕੀ, ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਲਈ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਐੱਫ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਡਰ ਦੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਰੁਤਬੇ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਲੇਖਾਂ ਦਾ G 233-235, ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ।

1.4 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। 233 (2) , ਜਿਸ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਗੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਸਰੋਤ-ਭਾਵ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ-ਨੂੰ ਦੂਜੀ (ਭਾਵ ਵਕੀਲਾਂ) ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਲਟ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ (ਭਾਵ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਸੀ-ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ) ਨਤੀਜਾ ਦਰਜੇ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ. ਇਹ ਹੇਠਲੀ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਈ ਚੇਤੰਨ ਸਨ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 217 (2) ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੁਆਰਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ [ਅਨੁਛੇਦ 233 (2), ਅਨੁਛੇਦ 217 (ਬੀ) ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 124 (3) (ਬੀ)] ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ (ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ) ਲਈ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਉੱਘੇ ਕਾਨੂੰਨਸਾਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1.5 ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਚੇਤੰਨ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਪੱਧਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ, ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਚੋਣ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯੋਗ ਯੋਗਤਾ ਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ "ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ (ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮਰ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨੁਸਖ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 14 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 16 "ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਚੋਣ" ਅਤੇ "ਨਿਯੁਕਤੀ" ਵਿਚਕਾਰ ਜੀ ਦਾ ਅੰਤਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.6 ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸੀ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 234 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ/ਮੂਲ/ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਆਂ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1698/2020

2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 9303 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 19.02.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1699 , 1700 , 1701 , 1702 , 1707 , 1703 , 1704 , 1706 , 1705 2020 ਵਿੱਚ.

ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 77 , 130 , 405 , 414 , 423 , 600 , 598 , 601 , 602 , 733 ਸਾਲ 2016 ਦੇ 189,222,316,334,371,2017 ਦੇ, 96,102,103,108,110,106,146,123,124,138,155,145,158,174,291,287,352,387,392,

396,530,519,535,581,578,612,629,596,616,632,608,617,624,631,635,636,64
1,642,639,640,650,644,658,659,680,671,687,681,686,703, (ਸੀ) ਡਬਲਯੂ. ਪੀ.
ਵਿੱਚ 2018 ਦਾ ਨੰਬਰ 272,2019 ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 1023 (ਸੀ) 2016 ਦਾ ਨੰਬਰ
414।
ਏ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਨਾਡਕਰਨੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਸੁਨੀਲ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼, ਏ. ਏ. ਜੀ.,
ਐੱਮ. ਪੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਭਾ ਦੱਤਾ ਮਖੀਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਰਨ ਸੂਰੀ, ਪੀ. ਵੀ. ਸੁਰੇਂਦਰਨਾਥ,

ਏ. ਮਰੀਅਰਪੁਥਮ, ਐੱਸ. ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਐੱਚ. ਪਾਰੇਖ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਆ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ, ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫੜੇ,
ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਡਾ. ਕੇ. ਪੀ. ਕੈਲਾਸਨਥਾ ਪਿੱਲੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਆਰ. ਵੈਂਕਟਰਾਮਣੀ, ਰਿਤਿਨ ਰਾਜ,
ਕੇਟੀਐਸ ਤੁਲਸੀ, ਅਜੀਤ ਕੇ. ਆਰ. ਸਿਨਹਾ, ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਰਾਜੀਵ ਦੱਤਾ, ਪੀ. ਰਵਿੰਦਰਨ, ਪੁਰਸ਼ੈਂਦਰ ਕੌਰਵ,
ਜਯੰਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਪੀ. ਐੱਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦੀਪਕ ਆਨੰਦ, ਭਰਤ ਸਿੰਘ,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਐੱਮ. ਕੇ. ਮਾਰੋਰੀਆ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ,
ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਸਮਿਤਾ ਆਰ. ਚੰਦਰਨ, ਸਾਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਬੀਜੂ ਜੋਸਫ, ਅਨਾਨ ਡੀ.
ਐੱਨ. ਰਾਓ, ਵੈਂਕਟੇਸ਼ ਰਾਓ, ਰਾਹੁਲ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਐੱਮ. ਆਰ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ,
ਆਦਰਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਕਸ਼ਤਰਸ਼ਾਲ ਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਨਿਆ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਤਿਕਾ ਪਾਂਡੇ, ਨਿਖਿਲ।
ਰਾਮਦੇਵ (ਮੈਸਰਜ਼ ਲਈ। ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ), ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ਵਾਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਸੀ ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ,
ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਉਮਰਾਓ, ਸੰਦੀਪ ਕੇ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਆਸ਼ਿਸ਼ ਚੌਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐੱਸ. ਲਕਸ਼ਮੀ
ਅਈਅਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਦਾਸ਼, ਡੀ. ਕੇ. ਦੇਵੇਸ਼, ਯੂ. ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਏ. ਬੀ. ਸਿੰਘ, ਪਿਊਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ,
ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤਰੀ ਬੈਨਰਜੀ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਸੀ., ਏ. ਵੇਨਾਇਗਮ ਬਾਲਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ. ਐੱਸ.
ਲਕਸ਼ਮੀ, ਜ਼ਰਤਾਬ ਅਨਵਰ, ਪੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ, ਏ. ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਅਲਜੋ ਕੇ. ਜੋਸਫ,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੈਲਨਾ ਕੇ., ਸਿਧਾਰਥ ਝਾਅ, ਦੀਪਕ ਗੋਯਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐੱਸ. ਜਨਾਨੀ, ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਜਿਤੇਂਦਰ
ਕੇ. ਯਾਦਵ, ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਕਿਤਾ ਪਾਂਡੇ (ਮੈਸਰਜ਼ ਲਈ)। ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ), ਟੀ. ਜੀ. ਐੱਨ.
ਨਾਇਰ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਐੱਸ. ਮਹੇਸ਼ ਸਹਸ੍ਰਨਾਮਨ, ਅਨੁਰਾਧਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਏ. ਵੀ. ਰੰਗਮ, ਬੀ. ਏ.
ਰੰਗਨਾਯਨ, ਰੰਇਕ ਜੈਨ, ਕੇਤਨ ਪਾਲ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਭੂਸ਼ਣ, ਅਮਰਤਿਆ ਭੂਸ਼ਣ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਬਖਸ਼ੀ, ਸ਼ੋਵਿਤ ਸਿੰਘ,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਸ਼ਿਕਾ ਵਰਮਾ, ਅਕਸ਼ੈ ਈ. ਚੱਢਾ, ਧਰੁਵ ਸ਼ੇਰੋਨ, ਏ. ਪੀ. ਮਯੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ, ਏ.
ਰਾਜਾਰਾਜਨ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਦਿਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ
ਅਰਚਨਾ ਡੇਵ ਪਾਠਕ, ਮਨੇਜ ਗੋਯਲ, ਏ. ਕੁਮਾਰ, ਵਜੀਹ ਸ਼ਫੀਕ, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਯੂਨਸ। ਸੁਸ਼ਾਂਤ, ਰਾਮ
ਨਰੇਸ਼ ਯਾਦਵ, ਅਪੂਰਵ ਕੁਰੁਪ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਪਮਾ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ,
ਅਖਿਲੇਸ਼ਵਰ ਝਾਅ, ਮਨੇਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ। ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ
ਅਰਚਨਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂਪੁਰ ਕੁਮਾਰ, ਜ਼ੀਸ਼ਾਨ ਦੀਵਾਨ, ਪ੍ਰਸ਼ੁਤ ਦਲਵੀ, ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਕੇ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ,
ਐੱਮ. ਵੀ. ਮੁਕੁੰਦਾ, ਜੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜੀ. ਜਿਸ਼ਨੂ ਐੱਮ. ਐੱਲ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉੱਤਰਾ ਬੱਬਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਵਨਾ ਦੁਹੂਨ, ਮਨਨ ਬਨਸਲ, ਅਮੋਲ ਬੀ. ਕਰੰਡੇ, ਐਚ., ਰਾਹੁਲ
ਚਿਟਨਿਸ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਏ. ਪਾਂਡੇ, ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ, ਵੈਸਲ ਦਥਨ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਦੇਵਾਂਸ਼

ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਰਤਿ ਟੰਡਨ, ਪੀ. ਏ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਅਨੁਰਾਗ ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਛਾਇਆ ਕੁਮਾਰੀ, ਭੁਪੇਂਦਰ ਕੇ. ਭਾਰਦਵਾਜ, ਐੱਸ. ਆਰ. ਸੇਤੀਆ, ਫ਼ੁਜ਼ੈਲ ਅਹਿਮਦ ਅਯੂਬੀ, ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਦਿਤੀ ਗੁਪਤਾ, ਅੰਕੁਰ ਛਿਬਰ, ਆਰ. ਸੀ. ਕੈਸ਼ਿਕ, ਯਸ਼ਵਰਧਨ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜ੍ਹਾ, ਆਲੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਸਦਾਸ਼ਿਵ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਧਨ, ਅਜੈ ਕੇ. ਆਰ. ਤਲਸਰਾ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਮਹਿਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਗੁਪਤਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਤ੍ਰੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਦਯੋਤਮਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਗੁਪਤਾ, ਸਮੀਰ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜ੍ਹੀ, ਮਹੇਸ਼ ਚੌਰਸੀਆ, ਸੁਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਨੈ ਕੁਮਾਰ, ਅਜੈ ਬੰਸਲ, ਸੰਜੇ ਕੇ. ਆਰ. ਵਿਸੇਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀਨਾ ਬੰਸਲ, ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ, ਅਨੀਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐੱਮ. ਕੁਮਾਰ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਅੰਬੁਜ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏਕਤਾ ਭਾਰਤੀ, ਨੀਰਜ ਸ਼ੇਖਰ, ਯੂਨਸ ਮਲਿਕ, ਅਨੀਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਖੁਸ਼ਾਲੀ, ਸੀ. ਐੱਮ. ਐੱਨ. ਏ. ਚੌਧਰੀ, ਜੀ. ਐੱਨ. ਰੈੱਡੀ, ਟੀ. ਵਿਜੈ ਭਾਸਕਰ ਰੈੱਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਬਜਾਨੀ। ਦਾਸ ਪੀ., ਰਾਜੀਵ ਕਟਾਰੀਆ (ਮੈਸਰਜ਼ ਲਈ)। ਦਿੱਲੀ ਲਾਅ ਚੈਂਬਰਜ਼), ਸ਼ੇਖਰ ਜੀ. ਦੇਵਸਾ, ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜ੍ਹੀ, ਲਵ ਕੁਮਾਰ (ਮੈਸਰਜ਼ ਲਈ)। ਦੇਵਸਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ), ਐੱਮ. ਸੀ. ਢੀਂਗਰਾ, ਅਨੁਰਾਗ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਗੌਰਵ ਢੀਂਗਰਾ, ਕੰਦਰਾ ਇੰਦਰਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਤੀ ਰਾਜ, ਨੀਰਜ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਸ਼ੂ ਗੁਪਤਾ, ਗੌਰਵ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ ਰਚਨਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਪੰਕਜ ਕੇ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੁਚੀ ਸਿੰਘ, ਸੰਜੇ ਕੇ. ਯਾਦਵ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਦੇਵਵਰਤ, ਰਿਸ਼ਭ ਸੰਚੇਤੀ, ਪਦਮ ਪ੍ਰਿਯਾ, ਅੰਚਿਤ ਭੰਡਾਰੀ (ਕੇ. ਪਰਿਵੇਂਧਨ ਲਈ), ਅਮਿਤਾਨੰਦ ਤਿਵਾੜ੍ਹੀ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਝਾਅ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਨੀਲ ਕੇ. ਜੈਨ, ਅਨੁਭਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪਨਸ਼ੁਲ ਚੰਦਰ, ਅਦਿਤੀ ਕੁਮਾਰ, ਕੇ. ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ, ਅਖਿਲੇਸ਼ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਪੂਜਾ, ਰਵੀ ਐੱਸ. ਝਾਅ, ਡੀ. ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਾਦੀਆਲ, ਕਾਰਤਿਕ ਆਨੰਦ, ਈ. ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਐੱਸ. ਗੜ੍ਹਿਆ, ਸੁਭਾਸ਼ੀਸ਼ ਭੌਮਿਕ, ਰਾਜੀਵ ਰੰਜਨ ਦਿਵੇਦੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ, ਅਜੈ ਪਾਲ, ਪ੍ਰਣਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ। ਕੁਮਾਰ, ਦੇਵਵਰਤ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਗੌਰਵ, ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਨੁਮੋਲੂ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਵੀ. ਐੱਨ. ਰਘੂਪਤੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਾਥੁਰ, ਅਰਯੇਂਦੂਮੌਲੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰੋਹਿਤ ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਹੇਮੰਤਿਕਾ ਵਾਹੀ, ਆਦਰਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁੰਟੂਰ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਜੌਨ ਮੈਥਿਊ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ, ਮ੍ਰਿਗੰਕ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਮਾਰ ਜੀ. ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਸਿੰਘ, ਸਮਰਹਰ ਸਿੰਘ, ਐੱਮ. ਸੀ. ਢੀਂਗਰਾ, ਅਪੀਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਬੀ "ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਬਾਰ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕੋਟਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ/ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ

ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਭਰਤੀ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਬਾਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ 7 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

2. ਕੇਂਦਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 233 (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ; ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਾਰ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ), ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ/ਐੱਫ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਹਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। , ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1961 ਐਸ. ਸੀ. 816 ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। , (1967) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 77-ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1966 ਐੱਸ. ਸੀ. 1987 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਹਨ; ਇੱਕ ਬਾਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਬਾਈਡਿੰਗ ਹਨ। ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਫੈਸਲਾ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ। , (1985) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 225 ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਏ. ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਘਟਾਓ।

3. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਅਤੇ 233 (2) ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਨਾਮ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (1975) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 843. ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਨਿਯਮ, ਜੋ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੀ ਭਰਤੀ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰਾ

ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਨਿਯਮ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ v. ਭਾਰਤ ਦਾ ਯੂਨੀਅਨ ਡੀ, (2002) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 247 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਈ-ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਬਾਰ ਤੋਂ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕੋਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਧਾਰਾ 233 (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

4. ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਅਨਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੀ. ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ , (2016) 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 313 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਉੱਤੇ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ। ਜੇ ਉਹ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਸਿਰਫ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਹ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਕੇਸ਼ਵ ਕੌਸ਼ਿਕ ਅਤੇ ਓਰਸ। , (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ 277. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੈਰਿਟ

ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਟਾ ਅਤੇ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟਾ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2010) 15 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 170. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੋਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਰੋਸਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਸਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਈ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2018) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 1728.

6. ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਐੱਫ' ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਨ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 233 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈਃ

" 233.ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ (1) ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਧੀਰਜ ਮੋਰ ਵੀ. ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ

8. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪੰਜਾਹ-ਅੱਠਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1987 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 394ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹੀ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

“ 394ਏ. ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਠ। — (1) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਏਗਾ-

(ਏ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ, ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ, ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਸੋਧ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ।

(2) ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਖੰਡ (1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸੋਧ ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ।

(3) ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲੇਖ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ ਦੀ ਹਰ ਸੋਧ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ, ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਠ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

9. ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੰਨ 1950 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਠ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਕ੍ਰੈਫੋਰਡ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, 202 (1940) ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ ਕੁੱਝ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਠ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਥ ਇੱਕੋ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 233 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤ ਹਨ।

12. ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ. ਅਨੁਛੇਦ 233 ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। 'ਨਿਯੁਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

13. ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ। ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਜੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਭਾਵ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ

ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਵਕੀਲ. ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਕਿਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 7 ਸਾਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿਉਂਕਿ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਨੁਛੇਦ 233 ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਕੀਲਾਂ ਜਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਤੋਂ। ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ 'ਬੀ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੇਵਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਤਰੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਮੈਰਿਟ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ, ਸੂਬਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਡੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 50 ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" 50. ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ। - ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ।

14. ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੇਵਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜੀ, ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ 'ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ' ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ।

15. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਯੂ. ਪੀ., (ਉੱਪਰ) ਦੋਵੇਂ ਪੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਤੱਥ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ 10 ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਰਿਸਟਰਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਹਨ। ਛੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਤਿੰਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੋ ਸੂਚੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰ ਤੋਂ ਚੋਣ ਚੰਗੀ ਸੀ। ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 14 ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਃ

" 7. ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਕਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। 233 ਸੰਵਿਧਾਨ. ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈਃ

" ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ " ਗਵਰਨਰ "ਕਲਾ ਅਧੀਨ। 233 ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਗਵਰਨਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਰਨਰ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਐੱਫ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ "ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ" ਜਾਂ ਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੀ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ (1) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ (2) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾਃ ਕਲਾ ਵੇਖੋ। 222. ਕਲਾ. 124 (2) ਉਹ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਜੇ ਏ ਨੂੰ ਸੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ (ਉੱਪਰ) ਵੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈਃ

" 11. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੈ. ਕਲਾ ਦੇ ਤਹਿਤ. 233 (2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਈ ਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਡੈੱਡਲਾਕ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। 233 (1) ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ (2) ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16. ਯੂ. ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 14 ਜੋ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" ਨਿਯਮ 14. ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ। - (1) ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(2) ਬੈਰਿਸਟਰਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਜਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ

ਉਮਰ, ਚਰਿੱਤਰ, ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਨੁਮਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

17. ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 234,235,236 ਅਤੇ 237 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 15. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾਃ

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਕੱਢ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। 233 .

ਧਾਰਾ 234. ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਅਨੁਛੇਦ 235. ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਬੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਆਰਟੀਕਲ 236. ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ -

("ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਯੁਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸਹਾਇਕ ਡੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਃ

(ਬੀ) "ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਨੁਛੇਦ 237. ਰਾਜਪਾਲ ਜਨਤਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਹਨ, (1) ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ (2) ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਦੇ ਕਥਿਤ ਜੱਜ ਪਹਿਲਾ ਸਰੋਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼। ਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ। ਪਰ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ।

(ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" 16. ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਟਕਰਾਅ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ; ਭਾਵ, ਕੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ, ਆਬਕਾਰੀ, ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ? ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ। ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਣੀ ਹੋਈ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਰਥਾਤ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਿੱਚ ਵੀ

ਕਟੈਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜੇ ਕਲਾ. 233 (1) ਇਕੱਲੇ ਖੜ੍ਹੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪਰ ਕਲਾ. 233 (1) ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪਰ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸੀ. ਐਲ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। (2) ਇਸ ਤੋਂ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ. ਐੱਲ. (2) ਕਲਾ. 233 ਦੋ ਸਰੋਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (1) ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ (2) ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ Ch ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ VI ਦਾ VI "ਸੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ" "ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਜਾਂ

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਲਟ ਸੀ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਵਿੱਚ "ਸੇਵਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਲਾ ਵਿੱਚ। 234 ਅਤੇ 235 ਸਮੀਕਰਨ "ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ" ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਰਟੀਕਲ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ "ਸੇਵਾ" ਹੈ। 233 (2) ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰਾ ਅਧਿਆਇ ਡੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਮੀਕਰਨ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ " ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਅਤੇ" ਇਰਾਦਾ "ਇਸ ਤੱਥ' ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਕਥਿਤ ਸੇਵਾ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

18. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ "ਸੇਵਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੀ. ਐਲ. ਵਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। (2) ਕਲਾ. 233 ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ "।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

18. ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ v. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਨ ਕੌਂਸਲ ਨੇ 1922 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੂਬਾਈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਸੇਵਾ

ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀਃ (i) ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ; (ii) ਸੂਬਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ; ਅਤੇ (iii) ਬਾਰ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਬਾਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈਃ

" 20. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। 1922 ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ-ਇਨ-ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬਾਈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 246 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 251 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ (ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 1938 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਬਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 254 (1) ਨੂੰ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 233 (1) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਥਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੋ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, (1) ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ, (2) ਸੂਬਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ (3) ਬਾਰ। ਪਰ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਬਾਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਤੱਥਵਾਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੰਨੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਾਮ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਸਾਡੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ ਬੀ "ਸੇਵਾ" ਹੈ। 233 (2) ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(21) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ "ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ" ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ 5,6 ਅਤੇ 7 ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮਾੜੀ ਸੀ।

(23) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂ. ਪੀ. ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਯੂ. ਪੀ. ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਕਥਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ। ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਹੋਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਇਹ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਪਾਲ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 14 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐੱਫ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਨਿਯਮ 14 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ' ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ/ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1961 ਐਸ. ਸੀ. 816. ਸਵਾਲ ਜੋ ਐਚ 194 ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ

ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 233 ਦੇ ਖੰਡ (2) ਵਿੱਚ 'ਵਕੀਲ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਸਤਵਿਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨਵੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਗਿਣੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਜੋ ਉੱਠਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਰਟੀਕਲ 233 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾਃ

“ 11. ਇਹ ਉਹ ਪਿਛੋਕੜ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ। ਕਿ ਕਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ "ਵਕੀਲ" ਸ਼ਬਦ ਹੈ। 233 ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ' ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਨ; ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਬੀ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (2) ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਜ਼ ਐਕਟ, 1926 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (3) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਈ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ

ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਜੋ ਬੈਰਿਸਟਰ ਹਨ, ਉਹ ਬਾਰ ਨੂੰ ਸੱਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਜੀਹ ਲੈਣਗੇ। ਉਹ ਵਕੀਲ ਜੋ ਬੈਰਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਤਰੀਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਇਹੋ ਸਿਧਾਂਤ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਗਿਣੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਜ਼ ਐਕਟ, 1926 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੀ. ਐਲ. ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। (2) ਕਲਾ. 233 ਅਜਿਹੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਉਹੀ ਰੁਤਬਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਐੱਫ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ । ਤੋਂ ਸੀ. ਐੱਲ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। (3) ਕਲਾ. 124 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੀ. ਐਲ. ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ। (2) ਕਲਾ. 217 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 124 ਅਤੇ 217 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਜੋ ਕਲਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 233 , ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਸੀ. ਐਲ. (2) ਕਲਾ. 233 ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 124 ਅਤੇ 217. ਆਰਟੀਕਲ 233 ਇੱਕ ਸਵੈ-ਐਚ 196 ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (1) ਰਾਜਪਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਸੀ. ਐਲ. ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (2) ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। 233 ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਫਿਰ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਰ

ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤੀਜੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਜੋੜ਼ਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਈ 'ਰਿਹਾ ਹੈ' ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹ ਅਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਜੈਵਿਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੰਨੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਅਨੁਛੇਦ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। 5 (c) ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਮੁਬਾਰਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇ. ਕੇ. ਬੈਨਰਜੀ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1958 ਸਾਰੇ 323, ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (3) ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 86. ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੀ. ਐੱਲ. ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। 2 ਕਲਾ ਦਾ ਐਚ. 233 ਸੰਵਿਧਾਨ.

14. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਦੋ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਏ ਅਤੇ ਪੀ. ਆਰ. ਸਾਹਨੀ) ਵੱਲ ਮੁੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। 233 ਸੰਵਿਧਾਨ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਬੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। (2) ਕਲਾ. 233 ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀ. ਐਲ. ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (2) , ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਕੀਲ ਸਨ; ਇਹ ਸੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ. ਐੱਲ. 6 ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼, 1947 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਜ਼ ਐਕਟ, 1926 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੋਣ। ਇਹ ਹੈਃ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ 28 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 28 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੇ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸੱਤ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਸੀ। ਸੀ. ਐਲ. ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਲ। (2) ਕਲਾ. 233 ਸੰਵਿਧਾਨ "।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

21. ਹਰਬੰਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀ. ਆਰ. ਸਾਹਨੀ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀ. ਆਰ. ਸਾਹਨੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਨਃ
ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂਃ

5 . X X X

(2) ਜਵਾਬਦੇਹ 3 (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ 5 ਮਾਰਚ, 1937 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, 2 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਤੋਂ 22 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਤੱਕ। ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਏ। 15 ਮਾਰਚ, 1948 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰੈਲ ਤੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਅਨ, ਇਵੈਕਯੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 17 , 1950. 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 11 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(5) ਜਵਾਬਦੇਹ 6 (ਪੀ. ਆਰ. ਸਾਹਨੀ) ਨੂੰ 17 ਨਵੰਬਰ, 1930 ਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 10 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਰਖਵਾਲਾ, ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ, ਦਿੱਲੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ; ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਰਾਜਪੁਰਾ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ। 30 ਮਾਰਚ, 1949 ਨੂੰ ਉਹ ਜੁਲੁੰਦੂਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣੇ। 6 ਮਈ, 1949 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1957 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ 1950 ਤੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਅਨ, ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1958 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ

ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 199 ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

22. ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ, ਭਾਵ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਬੇਹੱਦ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਸਕਣ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

3. ..... ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 233 ਦੀਆਂ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਸਿੱਧੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨਃ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ " ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਖੰਡ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜੇ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਜੀ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਹਾਜ਼ ਦੋਵੇਂ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਨੇ ਮੰਨਿਆਃ

“5 . ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ "ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਵਿੱਚ "ਸੇਵਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16।

6. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਹਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ -

ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ।

23. ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦਾ ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੈ। ਭਰਤੀ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ; ਅਤੇ (ii) ਵਕੀਲ/ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਤੋਂ। ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਕੀਲ/ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਵਕੀਲ" ਜਾਂ "ਵਕੀਲ" ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ. ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ। ਸਰਕਾਰ. (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ), (1999) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 330, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 233 (2) ਵਿੱਚ, "ਜੇ ਉਹ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ", ਤਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ

ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈਃ

" 70. ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਕਰ ਗੋਵਿੰਦਰਾਓ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ ਵੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 1986 ਲੈਬ ਆਈਸੀ 710 (ਬੋਮ) ਬੀ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, "ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਬੰਬਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233,234 ਅਤੇ 309, ਸਬੰਧਤ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1966 ਐਸ. ਸੀ. 1987 , ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, (1985) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 225 ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1961 ਐਸ. ਸੀ. 816. ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

(ਸੁਧਾਕਰ ਕੇਸ, ਲੈਬ ਆਈ. ਸੀ. ਪੀ. 715, ਪੈਰਾ 16)

" 16 ..... ਵਾਕੰਸ਼ 'ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ 'ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

89. ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਵਿੱਚ "ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਮੀਕਰਨ "ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ" ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਚ 202 ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 233 (2) ਵਿੱਚ "ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ v. ਸਰਕਾਰ. (ਐਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ), 1999) 1 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ, ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 330 ਨੇ "ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। .....

102. ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, "ਜੇ ਉਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ, ਨਾ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਹ "ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਦੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ” "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਸਿਰਫ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿੱਧੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ।

24. ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਅਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਵੀ. ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. , (2016) 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 313 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਯਾਨੀ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਚਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਚ ਨੇ "ਚੋਣ" ਅਤੇ "ਨਿਯੁਕਤੀ" ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕੀਤਾ। ” ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਧੀਰਜ ਮੋਰ v ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਬਣਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ. ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

7. ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਾਠਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ (ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮਰ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ, ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨੁਸਖ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

8. ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦਾ ਪਾਠ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਐੱਫ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਫਿਰ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

11. ਇਹ ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, (1985) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 225 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ' ਤੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਬਾਰ ਕਿਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ। ਸੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਰੰਤਰ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ

ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਡੀ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

25. ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਮੈਰਿਟ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. , (2002) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 247, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਦੋ ਸਰੋਤ ਸਨ, (i) ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ (ii) ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ। ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ, ਭਾਵ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅਹੁਦੇ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਟਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 40-ਅੰਕ ਰੋਸਟਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੋਸਟਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਬੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਰੋਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 27. ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਦੋ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ। ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨੀਂਹ ਵਾਂਗ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਨਿਆਂਇਕ ਡੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਭਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਲੀ

ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਹਨਤੀ ਹਨ, ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਨ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਉੱਚ ਐੱਫ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰਤੀ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਲਿਖਤੀ ਜੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤਰੀਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਜੂਨੀਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉੱਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਸੁਧਾਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। 50 ਕੁੱਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਯੋਗਤਾ-ਕਮ-ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੇਸ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

28. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀਃ

(1) (a) ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਿੱਚੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ;

(ਬੀ) ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਕੀ; ਅਤੇ

(c) 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਯੋਗ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ। (2) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਉੱਚਿਤ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

****

29. ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰ. ਕੇ. ਸੱਭਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 40-ਅੰਕ ਰੋਸਟਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1995) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 745. ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ 40-ਅੰਕ ਰੋਸਟਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਆਰ. ਕੇ. ਸੱਭਰਵਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਰੋਸਟਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਧਾਰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਿਰਫ ਐੱਫ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕੋਟਾ ਅਤੇ ਰੋਟੇਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਪੇਖਿਕ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਰੋਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਚਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ 31-3-2003 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਲਿਖਤੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ, ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ, ਸੱਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉਪਰ)। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਨ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (II), (2010) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 170

26. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਓ. ਪੀ. ਗਰਗ ਬਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜ, 1991 ਸਪੋਰ. (2) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 51, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਤਰਜੀਹ, ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਯਮ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

27. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 2018 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 1728 [ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5518-5523 ਪੰਜਾਬ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 2017 ਵਿੱਚ 3.10.2018 ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ। ਸੇਵਾ, ਭਾਵ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਯੋਗ ਈ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੱਥ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (2002) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

28. ਇਹ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਐੱਫ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮਾਰਚ ਕਰ ਸਕਣ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੀ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹਿ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਟੇ' ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੌਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉੱਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਤਾਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਨੀਆਰਤਾ/ਮੈਰਿਟ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ, ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਚੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

29. ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ (ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ) ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਾਰ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਡੀ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

30. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ। ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ, ਇੱਕ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

31. ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯੋਗ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਨਕਾਰਾਤਮਕ "ਨਹੀਂ" ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ/ਵਕੀਲ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਰਿਟ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 234 ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦੋਵੇਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

32. ਲਗਾਤਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਤੱਤ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤਫ਼ਹਿਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ

ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ), ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ (ਉੱਪਰ) ਨੂੰ ਵੀ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

33. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਸਿੱਧੀ ਈ ਭਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਪੋਸਟ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯੋਗਤਾ ਐੱਫ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਧੂ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਰਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਕਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ, ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਭਰਤੀ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

34. ਪੀ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮ ਰਾਜੂ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. , (2014) 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਫਲ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਵੀ. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਯੰਗ ਵਕੀਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਨ. ਆਰ. , (2009) 14 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 49, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਟੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

35. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਬਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 233 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਅਨਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ। ਵੀ. ਕੁਸੇਸ਼ਵਰ ਸਾਇਕੀਆ ਅਤੇ ਓਰਸ। , ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1970 ਐਸ. ਸੀ. 1616, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾ 233 (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨਃ

" 5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਆਦਰ ਨਾਲ, ਲੇਖ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਸ਼ਬਦ "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ" ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਦੇ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਮਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖ, ਜੇ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਅਤੇ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ) ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਆਦਿ।

ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੇਖ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਵੱਖ ਵੱਖ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਚੈਨਲ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਹੈ।

36. ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 116ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨਵੰਬਰ 1986 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 233 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਕੁੱਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਗਠਨ ਵੇਲੇ ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁੱਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

37. ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ

ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਪਕ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

38. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. , (1992) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 119, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

“9 . ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਲ 1958 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਚੌਦਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀਃ

" ਜੇ ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਉਹ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਹੁਣ

ਸਰਕਾਰੀ ਦੀ ਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੰਪਨੀਆਂ. ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਉੱਚ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਰਬੋਤਮ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਲਿਆਏਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਰਬੋਤਮ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਤੋਂ ਲਿਆਏਗੀ। ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਰ ਵਿਖੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ। 3 ਸਾਲ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

39. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓਰਸ. , (1998) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 771, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲੋਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" 1. ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਐਕਸਪੋਜਰ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਦਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਅਸਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

40. ਪਾਂਡੁਰੰਗਮ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ। ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਓਰਸ. , ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1975 ਐਸ. ਸੀ. 1922 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਹੈ। ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਬਾਰ ਤੋਂ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਫੈਸਲਾ ਹਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

41. ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ। ਯੂ. ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ। (II), ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1976 ਐੱਸ. ਸੀ. 1482 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ. ਪੀ. ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ (1953) ਦੇ ਨਿਯਮ 8,13,14, ਸੀ 15,17 ਅਤੇ 19 ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 20 ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ-। (ਉੱਪਰ) ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ।

42. ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਅਤੇ 217 ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 124 ਅਤੇ 217 ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਈ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨਃ

" 3 ..... ਫਿਰ ਤੋਂ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਹਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆਃ

"ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕਿ ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀਃ

" ..... ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 124 ਅਤੇ 217 ਵਿੱਚ ਜੋੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਚਤੁਰਭੁਜ ਦਾਸ ਪਾਰਿਖ ਅਤੇ ਓਰਸ। , (1970) 1 ਧਾਰਾ 217 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 182 ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

43. ਇਹ ਦਲੀਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪੈਨਲ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਸੰਨ 2010 ਵਿੱਚ ਯੂ. ਕੇ. ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" 22. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ। ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

23. ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਸਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ

ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉੱਨੀ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਬੋਤਮ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। " ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਬਲਕਿ ਅਸਾਧਾਰਣ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

24. ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁੱਝ ਯੋਗ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਟ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ।

ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਬੋਤਮ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ. ਬਾਲ ਮੁਕੁੰਦ ਸਾਹ ਅਤੇ ਓਰਸ। , (2000) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 640, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਕੀਮ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸਰਬਉੱਚ ਅਹੁਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਪਲਬਧ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਮ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਮ।

44. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਇਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸਲ, ਰੰਗ, ਲਿੰਗ, ਭਾਸ਼ਾ, ਧਰਮ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਏ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮੂਲ, ਜਾਇਦਾਦ, ਜਨਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੁਤਬਾ।

" ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੀ ਇੱਕੋ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਗਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਕੋਟਾ। ਬਰਾਬਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਤਰੱਕੀ, ਸੀਨੀਆਰਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

45. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਦੇ ਉਲਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ, ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ

ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ/ਸੰਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲ/ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

46. ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

47. ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ: -

(i) ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂਚ.

(ii) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਨਿਯੁਕਤੀ, ਤਰੱਕੀ, ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਛੇਦ 234 ਅਤੇ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(iv) ਅਨੁਛੇਦ 232 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, 7 ਸਾਲ ਏ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(iv) ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਬੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ 7 ਸਾਲ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(v) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14,16 ਅਤੇ 233 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ।

(vi) ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ) ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

48. ਧੀਰਜ ਮੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਤੀਜੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਅਯੋਗ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਪੋਸਟ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀ ਮੂਲ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

49. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਐੱਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭਾਰਤ, ਜੇ.

1. ਮੈਂ ਅਰੁਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਡਰਾਫਟ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ. ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਤਰਕ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਪੂਰਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

2. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਤਿੰਨ ਸੀ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰੈਫਰਲ ਆਰਡਰ 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ (ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ v. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 1961 (2) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 874; ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1967) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 77; ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੂਡੀਕੇਚਰ 1985 (2) ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 112; ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਕੇਸ਼ਵ ਕੌਸ਼ਿਕ 2013 (5) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 277 ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਵਿਜੈ ਡੀ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਬਨਾਮ। ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ (2016) 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 313 ਨੇ ਚੋਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੱਸੀ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਟੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ।

3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ (ਸੱਤ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ) ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

4. ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ [ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ] ਅਹੁਦੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ, ਗ਼ੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ]। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ: ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਗ਼ੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਕੋਟਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਮੂਹ 'ਏ' ਨੂੰ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (ਇਸ ਵਿਕਲਪਿਕ ਦਲੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਯੋਗ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ), ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. (2009) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 273 ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਉੱਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਯੋਗਤਾ [ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ], ਰਾਜ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ-ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ (ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ) ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬਾ।

5. ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ (ਭਾਵ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਾਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ

ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ) ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਨੁਛੇਦ ਡੀ 233 (2) ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

6. ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਅਤੇ 233 (2) ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 233 (1), ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਹੈ; ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਰਾਜਪਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਜੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ।

7. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ (ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ) ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ; ਜੇ ਇਹ ਸੱਚਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤਜਰਬਾ, ਜੇ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਅਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਵਾਕੰਸ਼ ਭਾਵ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ। ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਾਰ (ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ) ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 233 (2) ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ (ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ) ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆਃ

" ਇਹ 'ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ 'ਏ' ਵਿਆਖਿਆ ਬੇਲੋੜੀ ਤੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਹੋਣ।

9. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ), (ਦੋਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ) ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵਕੀਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਈ. ਟੀ. ਸੀ. ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼; ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ, ਤਾਇਨਾਤੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੌਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਃ ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਡੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼।

ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ), ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ; ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 234, ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

" ਅਨੁਛੇਦ 233 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ

(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਾਜ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਅਨੁਛੇਦ 233 ਏ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁੱਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ,

(ਏ) (i) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ, ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਬਣਨ ਲਈ, ਅਤੇ

(ii) (ਸੰਵਿਧਾਨ (ਵੀਹਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਇਨਾਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਨੁਛੇਦ 233 ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਜਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਤਾਇਨਾਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕਥਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ਬੀ) ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ, ਫ਼ਰਮਾਨ, ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਵੀਹਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1966 ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ, ਤਾਇਨਾਤ, ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਨੁਛੇਦ 233 ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-

ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਨਿਯੁਕਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕਥਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਧਾਰਾ 234-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ।

ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ 'ਸੀ' ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 236 (ਵਿਆਖਿਆ) -

("ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਯੁਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸਹਾਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸਮਾਲ ਕੌਜ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ;

(ਬੀ) "ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

11. ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈਐੱਫ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਿਫਾਰਸ਼ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ v. ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ (1966 (1) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 771) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਦਿ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 1975 (3) ਜੀ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 365 ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ (ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ) ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ, ਸਮੇਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ। ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਰੱਕੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ

ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਨੰਦ ਐਚ. ਸੀ. ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ। 1976 (2) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 977.

12. ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਐਸ. ਐਨ.

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ, ਸੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 1972 (2) ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 251 ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233-235:

“ 13. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 235. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ v. ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ (1968) I LLJ 270 (SC), ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

" ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰ ਤਾਇਨਾਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ।

15. ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ v. ਰਤੀਗਾ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਓਰਸ. (1968) I LLJ 282 SC ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ। ਉੱਚਾ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਇੰਨਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜੱਜਾਂ ਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੁਕਾਓ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ. ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਲਵਾਯੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਹੂਲਤਾਂ. ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਇੰਨੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਫਲਤਾ ਦੀ

ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਲਈ ਲਾਭ ਜੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ, ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। "

16. ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ। ਐਕਟ, 1926 ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਸ (ਪੰਜਾਬ) ਆਰਡਰ, 1947। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਚੁਕਵਾਂ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਫ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ, ਹੇਠਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨਃ

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ । ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। 124 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ। 217 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਜੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 124 ਅਤੇ 217 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਕਲਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 233 , ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਕਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2)। 233 ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 124 ਅਤੇ 217.

ਅਨੁਛੇਦ 233 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖੰਡ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਖੰਡ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ.

ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। 233 ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਫਿਰ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬਾਰ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ-ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤੀਜੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਜੋੜ਼ਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ 'ਰਿਹਾ ਹੈ' ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਜੈਵਿਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੰਨੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਅਨੁਛੇਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਾ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। 5 (c) ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਬਾਰਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇ. ਕੇ. ਬੈਨਰਜੀ ਏਅਰ 1958 ਸਾਰੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਸਮੀਕਰਨ ਏ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। 233 ਸੰਵਿਧਾਨ.

16. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹੋਰ ਦੋ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ (ਹਰਬੰਸ) ਵੱਲ ਮੁੜ਼ਦੇ ਹਾਂ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀ. ਆਰ. ਸਾਹਨੀ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। 233 ਸੰਵਿਧਾਨ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡੀ ਨੇ ਕਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। 233 ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਕੀਲ ਸਨ; ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਸਨ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਜ਼ ਐਕਟ, 1926 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਸ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਧਾਰਾ 8 ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਭਾਵ 28 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ। ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। 10 ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ। ਜੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ (ਬੀ. ਡੀ. ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਓਮ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ) ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 8 (2) (ਏ) 228 ਤਹਿਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ. ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ (ਪੰਜਾਬ) ਆਦੇਸ਼, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਜ਼ ਐਕਟ, 1926 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) (ਏ) ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀਃ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ 28 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਤੱਕ, ਉਹ ਸਨ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ 28 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਈ। 10 ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਸੀ ਸੱਤ ਸਾਲ ਕਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ। 233 ਸੰਵਿਧਾਨ "।

14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚਰਚਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਭਾਵ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ) ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ " ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਯੋਗ ਬਣਨ ਲਈ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਜਾਂ 234 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

15. ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਮੁੱਦਾ ਕੁੱਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 20. ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਦੇ. ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਹਨ, (1) ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ (2) ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਪਹਿਲੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਏ' ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

16. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੰਘ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ "ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਭਾਵ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ' ਤੇ ਬੈਠੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉੱਥੇ, ਯੂ. ਪੀ. ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਯੂ. ਪੀ. ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸਨ। ਯੂਪੀ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਧੂ ਤਜਰਬਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾਃ

" ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਐੱਫ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜੇ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਨਿਯੁਕਤੀ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਹਾਜ਼ ਦੋਵੇਂ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ।

ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆਃ

" ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਸੀ. ਜੇ. ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 233,234,235,236 ਅਤੇ 237 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ,-ਈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਃ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ ਮੋਸ਼ਨ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋ ਸਰੋਤ ਹਨ ਭਰਤੀ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਅਤੇ (ii) ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਪਹਿਲੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ. ਪਰ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ।

ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਸੀ. ਜੇ. ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਕਲਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। 233 (1) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਰ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸੀ. ਐਲ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। (2) ਇਸ ਤੋਂ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ. ਐੱਲ. (2 ਦੇ ਹਨ। 233 ਦੋ ਸਰੋਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, (1) ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਤੇ (2) ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ "ਸੰਘ ਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਏ ਹੋਵੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਲਾ ਵਿੱਚ "ਸੇਵਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ। 233 (2) ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 14 ਅਤੇ ਕਲਾ. 16 ਸੰਵਿਧਾਨ.

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

18. ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਕਿ ਕੀ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ, ਰਾਜ (ਜਾਂ ਸੰਘ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਭਾਵ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" ..... ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪੈਰਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੇਖਣਾ ਪਏਗਾ। ਬੀ. ਸੀ. ਆਈ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 49 ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 49 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ 'ਰੋਜ਼ਗਾਰ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ 49 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਚ 232 ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 49 ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 49 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੋਕ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪੈਰਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

85. ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਬੀ. ਸੀ. ਆਈ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 43 ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 43 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ

ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਤੱਥ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

86. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈਃ (1) ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਅਤੇ (2) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ। ਕੀ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ/ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਲਈ ਕਰਤੱਵ ਜਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ/ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ, ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਰੇਂਦਰ ਦਾਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣਾ 233 (1) ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

"88. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਵਿੱਚ "ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਵਕੀਲ ਰਹੇ ਹਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ 'ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

89. ਐੱਚ. ਐੱਸ. ਜੇ. ਐੱਸ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 11 ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਹਾਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ/ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ/ਉਪ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ "

19. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਭਾਵ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ) ਅਤੇ ਕੀ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ" ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ/ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ) ਨੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਯੋਗ ਸਨ।

20. ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਸੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਐਂਟਰੀ ਲੈਵਲ (ਡਾਇਰੈਕਟ ਫਰੰਮ ਬਾਰ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2015 ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ (ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ) ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ, ਭਾਵ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਕਿ ਉਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ (5 ਫਰਵਰੀ, 2015) ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 28ਵੇਂ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਗਸਤ, 2015 ਵਿੱਚ ਈ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਐਂਟਰੀ ਪੱਧਰ (ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ) ਦੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 22 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ

ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਐੱਫ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਐਂਟਰੀ ਜੀ ਪੱਧਰ (ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ) ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

21. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ) ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ 7. ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰਾਜ ਏ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਠਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ (ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨੁਸਖ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮਰ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਆਦਿ) ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 14 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 16.

ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ 'ਡੀ' ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨੌਕਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਤਾ, ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

22. ਜਸਟਿਸ ਚੇਲਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਫੈਸਲੇ [ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ)] ਐੱਫ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਬੈਂਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ (ਜਸਟਿਸ ਸਪਰੇ) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ:

" 12) ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਹੋਰ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੰਘ/ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੀ (ਜੇ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ,

ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਅਧੀਨ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਭਾਰਤ.

13) ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੁੱਤ ਦੀ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। (ਵੇਖੋ-ਬੁੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 12ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਸਫ਼ੇ 119 ਅਤੇ 127 G.P.Singh ਦੁਆਰਾ)। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

23. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ (ਉੱਪਰ) ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿ ਕੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ ਈ 233 (1) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਬਕਾ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ-ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਉੱਤੇ ਕਿ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਨ, ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ. ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਜੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ' ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 233 (2) ਤਹਿਤ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ

ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾਃ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਡਿਕੋਟੋਮੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਹਾਜ਼ ਦੋਵੇਂ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ।

24. ਧਾਰਾ 233, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖੁਲਾਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ

(a) ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ (ਅਨੁਛੇਦ 233 [1]);

(ਬੀ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ (ਅਨੁਛੇਦ 233 [1]: ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਚੰਦਰਮੌਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 1970 (2) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 666 2);

(ਸੀ) ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੌਣ ਹੈ;

(ਡੀ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਾਇਨਾਤੀ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੇ। (ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵੇਖੋ v ਰੰਗਾ ਮੁਹੰਮਦ 1967 (1) ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 454 3);

2 ਚੰਦਰਮੌਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਓ। 3 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

" ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਪੋਸਟ "ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ।

ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ, ਨਾ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਅਤੇ 'ਤਾਇਨਾਤੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ। ਅਨੁਛੇਦ 235 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ 'ਪੋਸਟਿੰਗ' ਸ਼ਬਦ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਿਹਤਰ ਹੈ

(ਈ) ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ "ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ" ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ "ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ" (ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾ-ਦੋਵਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਐਫ) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 233 (2) ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਿੰਨਾ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਲਵਾਯੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਇੰਨੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਲਾਭ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਇੱਕ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਐੱਫ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੰਗ ਅਰਥ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ

ਲਈ ਜੋੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨੀਤੀ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੀ. ਐੱਨ. ਡੇਕਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ' ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ ਜੋ "ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ" ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਹੈ (ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ/ਉਮੀਦਵਾਰ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ, ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ)। ਕ੍ਰਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਬੀ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

25. ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ (ਭਾਵ ਅਨੁਛੇਦ 236 (2) ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕ) ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਬੰਧ (ਅਨੁਛੇਦ 233 [2]) ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡੀ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ) ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

26. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੁੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1)-ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਨੁਛੇਦ 234, ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਗਠਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹੇਠਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਦੋਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

27. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਲਈ, ਭਾਵ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ, ਯੋਗਤਾ ਬੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਃ ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ (ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ) ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਚੈਨਲ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ) ਲਈ ਸੀ (ਅਨੁਛੇਦ 236 [ਬੀ] ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ) ਸੀ।

28. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਾਰਾ (ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਪੜ੍ਹੋ) ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

29. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਤੰਗ ਵਿਆਖਿਆ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣਾ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਯੋਗ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਦਫ਼ਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਬਿਹਤਰ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਜੀ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਮਾਜ ਕੋਲ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪੂਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਭਰਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਭਾਵ ਸਰਬੋਤਮ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ।

30. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੁਕਸ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਣ ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ 233 ਦੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਨੁਛੇਦ 233 (1) ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਆਰਟੀਕਲ 233 (2) ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਵਰਗੀਕਰਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈਃ ਇੱਕ "ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ ਦੂਜਾ "ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ"। ਦੋਵੇਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ "ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ"। ਇੱਥੇ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਵਾਦ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ (ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਸੀ ਯੋਗ ਸਨ) ਅਤੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਲਈ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

31. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਦੋਵਾਂ ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ-ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਈ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ (ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ (25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਬਾਕੀ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ। 50 % , (75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ) ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਕਮ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ

'ਤੇ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ) ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਐੱਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ 2010 (15) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 170 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਟੇ (ਵਾਰੀ ਤਰੱਕੀ ਕੋਟੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ) ਨੂੰ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ 01.01.2011 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਡਰ ਦੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਰੁਤਬੇ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਛੇਦ 233-235 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ।

32. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ, ਉਹ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ, ਸਿਰਫ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਸੱਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਗੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਧਾਰਾ, ਸੀ ਜਾਂ ਸਰੋਤ-ਭਾਵ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ-ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਭਾਵ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ-ਇੱਕ ਅਸੰਭਵਤਾ) ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜੇ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

33. ਇਕ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠਲੀ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

34. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 217 (2) ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ [ਅਨੁਛੇਦ 217 (ਏ)] ਅਤੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵਾਲਾ ਵਕੀਲ [ਅਨੁਛੇਦ 217 (ਬੀ)]। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 124 (3) (ਏ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

124 (3) (ਅ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਆਰਟੀਕਲ 124 (3) (ਸੀ) ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਜਰਬਾ, ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ [ਅਨੁਛੇਦ 233 (2), ਅਨੁਛੇਦ 217 (ਬੀ) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 124 (3) ਬੀ)]ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ (ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ) ਲਈ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਉੱਘੇ ਕਾਨੂੰਨਸਾਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

35. ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਚੇਤੰਨ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਪੱਧਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ, ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਜੋੜ੍ਹਦੇ ਹਨ; ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਜੋਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਪੱਖੀ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈਃ ਇੱਕ ਜਨਤਾ ਨਾਲ, ਦੂਜਾ ਡੀ ਕੋਰਟ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਉਸ ਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਨਾਲ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਆਗੂ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ

ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

36. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਐੱਫ. ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਚੋਣ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਬਨਾਮ ਜੀ. ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 1997 (4) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 18 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

" ..... ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈਃ

ਉਸ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਹੈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਜਾਰੀ/ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਨਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ. ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

7. ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਪਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੋਕ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

8. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੇਖਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ. (1993) I LLJ 617 (SC)। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ 33 ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਭਰਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ

ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਰ. ਐੱਮ. ਸਹਾਏ, ਜੇ. (ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ) ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ 33 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਇਹ ਤਰਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂ. ਪੀ. ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਅਲਪਨਾ 1994 (2) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 723 ਅਤੇ ਭੂਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2000 (5) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 262। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ (ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨੁਸਖ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮਰ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਆਦਿ)। ਕਲਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਚ ਅਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 14 ਅਤੇ 16 ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਚੋਣ" ਅਤੇ "ਨਿਯੁਕਤੀ" ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਹੈ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਲਈ। ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਉਮਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ (ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ, ਆਦਿ)। ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਸੀ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ (ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਪਰ ਅਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਡੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

37. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ), ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਈ. ਸ਼ਰਮਾ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ

ਮਿਸ਼ਰਾ (ਉੱਪਰ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 233, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ; ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਧਾਰਾ 234 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਹਵਾਲੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate